

ש"אין הולד פוטר [אותה מחליצה ויבום] עד שיצא לאויר העולם".

אך מאידך, אי אפשר לייבמה, כיון שאם תוליד ולד בר קיימא, יתברר שהיא אשת אח שיש לו בנים, שאינה בת יבום.

מצב ביניים זה מעורר כמה שאלות:

א. האם תועיל בה חליצה בשעה שהיא מעוברת כדי להתירה להנשא לשוק, על הצד שהיא תפיל.

ב. אם יבוא עליה היבם בשעה שהיא מעוברת, ולבסוף תפיל את ולדה, האם קנה אותה היבם בביאה זו?

שאלות אלו, יתבארו במשנה הבאה, ובדברי רבי יוחנן וריש לקיש בגמרא להלן:

מתניתין

שני גדרים גדרו חכמים בחלוצה:

גדר אחד, שתהא נחשבת [מדרבנן] כאילו היתה אשתו של החולץ, לגבי זה שהוא אסור בקרובותיה [באותן קרובות שהיו אסורות עליו אילו אכן היתה אשתו], וכמו כן היא אסורה בקרוביו [באותם הקרובים שהיו אסורים עליה אילו אכן היתה אשתו].

וגדר שני, שתהא החלוצה אסורה לכהונה.

לעיל בדף כד א התבאר מקור האיסור של חלוצה לכהונה, שאינו אלא אסמכתא מהפסוק "ואשה גרושה מאישה לא יקחו", שהתרבתה החלוצה מהאות וי"ו, שתהיה אסורה לכהן כמו גרושה. אך לימוד זה אינו אלא אסמכתא, והיא אסורה לכהונה רק מדרבנן.

ושני גדרים אלו, עם הגזירות הנלוות אליהם, מתבארים להלן במשנה:

החולץ בדיעבד ליבמתו, ונמצאת מעוברת, שלא ידע שהיא מעוברת, וילדה:

בזמן שהולד של קיימא, הרי הוברר הדבר, בעת לידתו, שהיא אשת אח שיש לו בנים. והוברר הדבר שלא היתה זקוקה ליבם, ואין חליצתה חליצה.

ולכן, אין כאן את שני הגדרים שגדרו חכמים בחליצה, אלא:

א. הוא, החולץ, מותר בקרובותיה.

ולא נאסר בהן מכח התקנה שתיקנו חכמים שיהא החולץ ליבמתו אסור בקרובותיה, כי חליצתה אינה כלום.

ומאותה הסיבה, גם היא מותרת בקרוביו.

ב. וכמו כן, לא פסלה, בחליצה שחלץ לה, מן הכהונה.

שלא נפסלה מחמת התקנה שחלוצה אסורה לכהן, לפי שילדה ולד של קיימא, והוברר הדבר שאינה צריכה חליצה. ומעשה החליצה שעשה, לאו כלום הוא!

אך אם אין הולד של קיימא, שהיה נפל, והתברר עתה שהיא זקוקה לחליצה, נוהגים בה שני הגדרים שתיקנו חכמים בחלוצה —

א. הרי הוא אסור בקרובותיה, כדין החולץ ליבמה.

והיא אסורה בקרוביו, כדין יבמה שנחלצה.

ב. ופסלה מן הכהונה, בפסול דרבנן של